

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

DECRET LLEI 4/2016, de 10 juny, del Consell, pel qual s'estableixen mesures urgents per a garantir la gestió de residus municipals. [2016/4420]

PREÀMBUL

De conformitat amb els articles 25 i 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, els municipis exercixen, com a competència pròpia, en tots els casos, els serveis d'arreglada de residus i, en els municipis amb població superior a 5.000 habitants, a més els serveis de tractament de residus. En els mateixos termes s'expressa l'article 34 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de Règim Local de la Comunitat Valenciana.

Per la seua banda, l'article 86 de l'esmentada Llei 7/1985 declara la reserva en favor de les entitats del servei d'arreglada, tractament i aprofitament de residus, de conformitat amb el que preveu la legislació sectorial aplicable. Des d'aquest punt de vista, la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de Residus i Sòls Contaminats, contempla en l'article 12 la competència de les entitats locals en matèria de gestió de residus, establint com a servei obligatori l'arreglada, el transport i el tractament dels residus domèstics generats en les llars, comerços i serveis (d'ara en avant residus municipals) atenent a la competència per a la seua gestió.

En l'àmbit autonòmic, la Llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana, preveu en l'article 6 com a competència municipal la prestació dels serveis públics de recollida, transport, valoració i eliminació dels residus municipals d'acord amb els objectius marcats per la Generalitat, a través dels instruments de planificació sectorial previstos en aquesta llei (Pla Integral de Residus i Plans Zonals de Residus de la Comunitat Valenciana). El mateix precepte preveu que la gestió dels serveis esmentats s'efectue pels municipis, per ells mateixos o per mitjà de les agrupacions previstes en la legislació local, inclosos els consorcis entre les entitats locals i la Generalitat, d'acord amb allò que s'ha establert pels plans autonòmics de residus.

Respecte d'això, cal recordar que la fórmula majoritària associativa dels municipis per al compliment de les seues obligacions en matèria de gestió de residus ha estat la constitució de consorcis, amb participació dels municipis inclosos en l'àmbit territorial del corresponent pla zonal, les diputacions provincials i la Generalitat.

Com a competències pròpies autonòmiques en matèria de residus, l'article 8 de la Llei 10/2000 estableix que correspon a l'Administració de la Generalitat la coordinació, per mitjà dels diferents plans autonòmics, de totes les actuacions que es desenvolupen en matèria de gestió de residus al territori de la Comunitat Valenciana, així com la col·laboració amb les administracions locals per a l'exercici de les seues competències de gestió de residus urbans o municipals. Alhora, de conformitat amb l'esmentat article, correspon a la Generalitat vetlar per l'adequada prestació dels serveis municipals obligatoris, respectant les competències locals en la matèria.

Els plans zonals es constitueixen com a instruments de desenvolupament i millora del Pla Integral de Residus, garantint una adequada direcció de la gestió dels residus en tota la Comunitat Valenciana. Com a documents de desenvolupament de la planificació i de gestió dels plans zonals respecte dels residus la gestió del qual és servei públic, l'article 33 de la Llei 10/2000 contempla els projectes de gestió. L'aprovació dels projectes citats és necessària per a l'execució del pla, exigint l'article 35 per a la seua formulació la seua aprovació prèvia i la constitució d'un consorci, una mancomunitat o una altra entitat d'acord amb la legislació local, en els casos en què uns quants municipis hagen d'actuar conjuntament conforme al pla zonal.

En l'actualitat, algunes de les zones de la Comunitat Valenciana no disposen encara de projectes de gestió aprovats per part del consorci o entitat local competent per a la gestió dels residus municipals conforme al corresponent pla i, en conseqüència, no hi ha adjudicació de la condició d'agent del servei públic en l'àmbit de l'esmentat projecte de gestió, en les quals es continua operant únicament amb les instal·lacions ja existents en el moment de l'aprovació del respectiu pla zonal. En altres casos, els consorcis resolen els contractes adjudicats en virtut dels

Conselleria de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural

DECRETO LEY 4/2016, de 10 de junio, del Consell, por el que se establecen medidas urgentes para garantizar la gestión de residuos municipales. [2016/4420]

PREÁMBULO

De conformidad con los artículos 25 y 26 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las bases del régimen local, los municipios ejercen, como competencia propia, en todos los casos, los servicios de recogida de residuos y, en los municipios con población superior a 5.000 habitantes, además los servicios de tratamiento de residuos. En los mismos términos se expresa el artículo 34 de la Ley 8/2010, de 23 de junio, de Régimen Local de la Comunitat Valenciana.

Por su parte, el artículo 86 de la citada Ley 7/1985 declara la reserva en favor de las entidades locales del servicio de recogida, tratamiento y aprovechamiento de residuos, de conformidad con lo previsto en la legislación sectorial aplicable. Desde este punto de vista, la Ley 22/2011, de 28 de julio, de Residuos y Suelos Contaminados, contempla en su artículo 12 la competencia de las entidades locales en materia de gestión de residuos, estableciendo como servicio obligatorio la recogida, el transporte y el tratamiento de los residuos domésticos generados en los hogares, comercios y servicios (en adelante residuos municipales), atendiendo a la competencia para su gestión.

En el ámbito autonómico, la Ley 10/2000, de 12 de diciembre, de Residuos de la Comunitat Valenciana, prevé en su artículo 6 como competencia municipal la prestación de los servicios públicos de recogida, transporte, valorización y eliminación de los residuos municipales de acuerdo con los objetivos marcados por la Generalitat a través de los instrumentos de planificación sectorial contemplados en esta (Plan Integral de Residuos y Planes Zonales de Residuos de la Comunitat). El mismo precepto prevé que la gestión de dichos servicios se efectúe por los municipios por sí mismos o mediante las agrupaciones previstas en la legislación local, incluidos los consorcios entre las entidades locales y la Generalitat, conforme a lo establecido por los planes autonómicos de residuos.

Al respecto, cabe recordar que la fórmula mayoritaria asociativa de los municipios para el cumplimiento de sus obligaciones en materia de gestión de residuos ha sido la constitución de consorcios con participación de los municipios incluidos en el ámbito territorial del correspondiente plan zonal, las diputaciones provinciales y la Generalitat.

Como competencias propias autonómicas en materia de residuos, el artículo 8 de la Ley 10/2000 establece que corresponde a la Administración de la Generalitat la coordinación mediante los diferentes planes autonómicos, de todas las actuaciones que se desarrollen en materia de gestión de residuos en el territorio de la Comunitat Valenciana, así como la colaboración con las administraciones locales para el ejercicio de sus competencias de gestión de residuos urbanos o municipales. Asimismo, de conformidad con el citado artículo corresponde a la Generalitat velar por la adecuada prestación de los servicios municipales obligatorios, respetando las competencias locales en la materia.

Los planes zonales se constituyen como instrumentos de desarrollo y mejora del Plan Integral de Residuos, garantizando una adecuada dirección de la gestión de los residuos en toda la Comunitat Valenciana. Como documentos de desarrollo de la planificación y de gestión de los planes zonales respecto de los residuos cuya gestión es servicio público, el artículo 33 de la Ley 10/2000 contempla los proyectos de gestión. La aprobación de dichos proyectos es necesaria para la ejecución del plan, exigiendo el artículo 35 para su formulación la aprobación previa del mismo y la constitución de un consorcio, una mancomunidad u otra entidad conforme a la legislación local en los casos en que varios municipios deban actuar conjuntamente conforme al plan zonal.

En la actualidad, algunas de las zonas de la Comunitat Valenciana no disponen aún de proyectos de gestión aprobados por parte del consorcio o entidad local competente para la gestión de los residuos municipales conforme al correspondiente plan y, en consecuencia, no existe adjudicación de la condición de agente del servicio público en el ámbito de dicho proyecto de gestión, en las que se continúa operando únicamente con las instalaciones ya existentes en el momento de la aprobación del respectivo plan zonal. En otros casos, los consorcios resuelven los contratos adjudicados

projectes de gestió aprovats. En alguns altres supòsits, les instal·lacions de valorització i eliminació de residus no es troben operatives per no estar encara construïdes o per qüestions tècniques greus que impedeixen el seu funcionament normal.

Per això, amb ple respecte a la normativa bàsica en matèria de règim local, junt amb la possibilitat de requerir a les entitats locals el compliment de les obligacions que legalment li corresponen, resulta necessari contemplar expressament l'actuació immediata de la Generalitat, en substitució de la corresponent entitat local o consorci i a costa seua, amb la finalitat de garantir la correcta gestió dels residus donada la transcendència supramunicipal de les disfuncions pràctiques en aquest àmbit.

Paral·lelament, es considera necessari habilitar l'actuació dels mitjans propis de la Generalitat contemplant la possibilitat que la societat mercantil VAERSA i les societats filials d'aquesta, integrants del sector públic autònom, puguen ser també mitjà propi instrumental i servei tècnic dels consorcis i entitats locals competents que així ho decidisquen, en el supòsit que es complisquen tots els requisits legalment exigits per a això, amb la finalitat que puguen prestar de forma directa i amb caràcter immediat els serveis públics de la seua competència. Tot això sense perjudici de la possibilitat prevista en la normativa vigent en matèria de règim jurídic de les administracions públiques, de prestació material de serveis, per raons d'eficàcia o quan no es posseïsquen els mitjans tècnics idonis per al seu exercici, mitjançant la subscripció del corresponent conveni entre la Generalitat i el consorci o entitat local de què es tracte.

En definitiva, aquest decret llei no té per objecte la planificació general de la gestió dels residus urbans o municipals, sinó que es dirigeix a assegurar la prestació a la Comunitat Valenciana dels serveis essencials en matèria de residus municipals, mitjançant l'activitat de l'entitat mercantil VAERSA, segons resulta de l'article 4 de la Llei 12/2010, de 21 de juliol, de la Generalitat, de mesures urgents per a agilitzar l'exercici d'activitats productives i la creació de l'ocupació.

La situació actual en extenses zones de la Comunitat Valenciana es caracteritza per un conjunt greu d'incompliments dels principis bàsics de la gestió de residus en els termes establerts per la Directiva 2008/98/CE. Així, s'estan ignorant, de forma generalitzada, els principis d'autosuficiència en la gestió, proximitat en el tractament, subsidiarietat, responsabilitat compartida, prevenció i limitació de residus en origen, i de cautela o precaució. També, s'identifiquen problemes organitzatius en els consorcis i en els projectes de gestió de residus. Aquestes disfuncions en la planificació de la gestió han conduït a situacions d'extrema gravetat que per incapacitat de tractament, per instal·lacions saturades, o pel seu tancament entre altres circumstàncies, estan conduït a conseqüències indesitjables com a contaminació en la gestió dels residus, generació de llixiviats, emissions atmosfèriques per abocament, tractament i transport, o potencials afeccions en la salut.

La situació de gravetat exposada fa necessari adoptar, amb caràcter excepcional mitjançant el recurs al decret llei previst en l'Estatut d'Autonomia, una sèrie de mesures urgents i específiques que permeten dissenyar i engegar les solucions tècniques i organitzatives necessàries.

En conseqüència, d'acord amb en l'article 44.4 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, a proposta de la consellera d'Agricultura, Medi ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, de conformitat amb el que es disposa en l'article 28.c de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de la Generalitat, del Consell, prèvia deliberació del Consell en la seua reunió del dia 10 de juny de 2016

DECRETE

Article 1. Modificació de la Llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana

1. Es modifica l'article 6, apartat 5, que queda redactat com segueix:

«5. En els termes previstos a l'efecte en la legislació de règim local, si els municipis no prestaren els serveis obligatoris de valorització o eliminació de residus de la seua competència o incompliren el que disposa la llei o els plans autonòmics de residus, la conselleria competent del medi ambient podrà requerir-los per al seu compliment o perquè presten els serveis esmentats, concedint a l'efecte el termini que siga necessari. Si transcorregut el termini citat, no inferior a un mes, l'incompliment persistira, la Generalitat adoptarà les mesures necessàries per al com-

cados en virtud de los proyectos de gestión aprobados. En algunos otros supuestos, las instalaciones de valorización y eliminación de residuos no se encuentran operativas por no estar aún construidas o por cuestiones técnicas graves que impiden su funcionamiento normal.

Por ello, con pleno respeto a la normativa básica en materia de régimen local, junto a la posibilidad de requerir a las entidades locales el cumplimiento de las obligaciones que legalmente le corresponden, resulta necesario contemplar expresamente la actuación inmediata de la Generalitat, en sustitución de la correspondiente entidad local o consorcio y a su costa, con la finalidad de garantizar la correcta gestión de los residuos dada la trascendencia supramunicipal de las disfunciones prácticas en este ámbito.

Paralelamente, se considera necesario habilitar la actuación de los medios propios de la Generalitat contemplando la posibilidad de que la sociedad mercantil VAERSA y las sociedades filiales de esta, integrantes del sector público autonómico, puedan ser también medio propio instrumental y servicio técnico de los consorcios y entidades locales competentes que así lo decidan en el supuesto de que se cumplan todos los requisitos legalmente exigidos para ello, con la finalidad de que puedan prestar de forma directa y con carácter inmediato los servicios públicos de su competencia. Ello sin perjuicio de la posibilidad contemplada en la normativa vigente en materia de régimen jurídico de las administraciones públicas, de prestación material de servicios, por razones de eficacia o cuando no se posean los medios técnicos idóneos para su desempeño, mediante la suscripción del correspondiente convenio entre la Generalitat y el consorcio o entidad local de que se trate.

En definitiva, este decreto ley no tiene por objeto la planificación general de la gestión de los residuos urbanos o municipales, sino que se dirige a asegurar la prestación en la Comunitat Valenciana de los servicios esenciales en materia de residuos municipales, a través de la actividad de la entidad mercantil VAERSA, según resulta del artículo 4 de la Ley 12/2010, de 21 de julio, de la Generalitat, de medidas urgentes para agilizar el ejercicio de actividades productivas y la creación del empleo.

La situación actual en extensas zonas de la Comunitat Valenciana se caracteriza por un conjunto grave de incumplimientos de los principios básicos de la gestión de residuos en los términos establecidos por la Directiva 2008/98/CE. Así, se están ignorando, de forma generalizada, los principios de autosuficiencia en la gestión, proximidad en el tratamiento, subsidiariedad, responsabilidad compartida, prevención y limitación de residuos en origen, y de cautela o precaución. También, se identifican problemas organizativos en los consorcios y en los proyectos de gestión de residuos. Estas disfunciones en la planificación de la gestión han conducido a situaciones de extrema gravedad que por incapacidad de tratamiento, por instalaciones saturadas, o por su cierre entre otras circunstancias, están conduciendo a consecuencias indeseables como contaminación en la gestión de los residuos, generación de lixiviados, emisiones atmosféricas por vertido, tratamiento y transporte, o potenciales afecciones en la salud.

La situación de gravedad expuesta hace necesario adoptar, con carácter excepcional, mediante el recurso al decreto ley previsto en el Estatuto de Autonomia, una serie de medidas urgentes y específicas que permita diseñar y poner en marcha las soluciones técnicas y organizativas necesarias.

En consecuencia, de acuerdo con en el artículo 44.4 del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana, a propuesta de la consellera de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 28.c de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de la Generalitat, del Consell, previa deliberación del Consell en su reunión del día 10 de junio de 2016,

DECRETO

Artículo 1. Modificación de la Ley 10/2000, de 12 de diciembre, de Residuos de la Comunitat Valenciana

1. Se modifica el artículo 6, apartado 5, que queda redactado como sigue:

«5. En los términos previstos al efecto en la legislación de régimen local, si los municipios no prestaren los servicios obligatorios de valorización o eliminación de residuos de su competencia o incumplieran lo dispuesto en la ley o en los planes autonómicos de residuos, la conselleria competente en medio ambiente podrá requerirles para su cumplimiento o para que presten dichos servicios, concediendo al efecto el plazo que fuera necesario. Si transcurrido dicho plazo, no inferior a un mes, el incumplimiento persistiera, la Generalitat procederá a adoptar

pliment de l'obligació, a costa i en substitució del consorci o entitat local competent.

En particular, si en l'àmbit territorial d'algun pla zonal s'assistira puntualment i temporalment a una careència o falta de capacitat de les seues instal·lacions de valorització o eliminació, la conselleria competent en matèria de medi ambient podrà acordar la substitució immediata del consorci o entitat local competent, informant al Consell. La substitució esmentada tindrà lloc pel temps estrictament imprescindible i a costa de l'entitat local substituïda, incloent-hi els costos de transferència i transport dels residus, si n'hi haguera, fins al lloc designat per a la seua valorització o eliminació final».

2. S'afegien a l'article 8 els apartats següents 7 i 8, amb la redacció següent:

«7. Prestar els serveis de valorització o eliminació de residus municipals quan li siga encomanada la prestació material del servei, mitjançant l'oportú conveni entre el consorci o entitat local i la Generalitat, a través de la conselleria competent en medi ambient, sense cessió de la titularitat de la competència, de conformitat amb la normativa vigent en matèria de règim jurídic de les administracions públiques.

8. Prestar els serveis de valorització o eliminació de residus municipals en els supòsits previstos en l'article 6.5, o en els casos de dispensa de l'obligació de prestar el servei conforme a l'article 6.6».

3. Es modifica l'article 36, apartat 2, que queda redactat com següent:

«2. L'admissió a tràmit d'un projecte de gestió privada donarà lloc a la convocatòria d'un concurs públic, per un termini de 15 dies, per a la presentació de projectes de gestió alternatius».

Article 2. Modificació de la Llei 12/2010, de 21 de juliol, de la Generalitat, de Mesures Urgents per a agilitzar l'exercici d'Activitats Productives i la Creació de l'Ocupació

S'introdueix un quart paràgraf en l'apartat 2 de l'article 4, amb la redacció següent:

«Així mateix, VAERSA i les societats filials de VAERSA íntegrament participades per capital de titularitat pública, podran tindre la consideració de mitjà propi personificat i servei tècnic dels consorcis i altres entitats que integren l'Administració local, i dels poders adjudicadors que en depenen, en l'àmbit competencial material i territorial de la corresponent entitat local, sempre que es complisquen els requisits legalment establits per a tindre la consideració esmentada».

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única. Incidència econòmica en la dotació de despesa

L'aplicació i desplegament d'aquest decret llei no podrà tindre cap incidència en la dotació de tots i cada un dels capítols de despesa assignada a la conselleria competent per raó de la matèria i, en tot cas, haurà de ser atesa amb els seus mitjans personals i materials.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa aquest decret llei.

DISPOSICIÓ FINAL

Única. Entrada en vigor

Aquest decret llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

València, 10 de juny de 2016

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

La consellera d'Agricultura, Medi Ambient,
Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural,
ELENA CEBRIÁN CALVO

las medidas necesarias para el cumplimiento de la obligación a costa y en sustitución del consorcio o entidad local competente.

En particular, si en el ámbito territorial de algún plan zonal se asistiera puntual y temporalmente a una carencia o falta de capacidad de sus instalaciones de valorización o eliminación, la conselleria competente en materia de medio ambiente podrá acordar la sustitución inmediata del consorcio o entidad local competente, informando al Consell. Dicha sustitución tendrá lugar por el tiempo estrictamente imprescindible y a costa de la entidad local sustituida, incluyendo los costes de transferencia y transporte de los residuos, si los hubiera, hasta el lugar designado para su valorización o eliminación final».

2. Se añaden al artículo 8 los apartados 7 y 8, con la siguiente redacción:

«7. Prestar los servicios de valorización o eliminación de residuos municipales cuando le sea encomendada la prestación material del servicio a través del oportuno convenio entre el consorcio o entidad local y la Generalitat, a través de la conselleria competente en medio ambiente, sin cesión de la titularidad de la competencia, de conformidad con la normativa vigente en materia de régimen jurídico de las administraciones públicas.

8. Prestar los servicios de valorización o eliminación de residuos municipales en los supuestos previstos en el artículo 6.5 o en los casos de dispensa de la obligación de prestar el servicio conforme al artículo 6.6».

3. Se modifica el artículo 36, apartado 2, que queda redactado como sigue:

«2. La admisión a trámite de un proyecto de gestión privada dará lugar a la convocatoria de un concurso público por un plazo de 15 días, para la presentación de proyectos de gestión alternativos».

Artículo 2. Modificación de la Ley 12/2010, de 21 de julio, de la Generalitat, de Medidas Urgentes para Agilizar el Ejercicio de Actividades Productivas y la Creación del Empleo

Se introduce un cuarto párrafo en el apartado 2 del artículo 4, con la siguiente redacción:

«Asimismo, VAERSA y las sociedades filiales de VAERSA íntegramente participadas por capital de titularidad pública, podrán tener la consideración de medio propio personificado y servicio técnico de los consorcios y otras entidades que integran la Administración local, y de los poderes adjudicadores que de ellas dependen, en el ámbito competencial material y territorial de la correspondiente entidad local, siempre y cuando se cumplan los requisitos legalmente establecidos para tener dicha consideración».

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única. Incidencia económica en la dotación de gasto

La aplicación y desarrollo de este decreto ley no podrá tener incidencia alguna en la dotación de todos y cada uno de los capítulos de gasto asignada a la conselleria competente por razón de la materia y, en todo caso, deberá ser atendida con sus medios personales y materiales.

DISPOSICIÓ DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas todas las disposiciones de igual o inferior rango que se opongan a lo dispuesto en este decreto ley.

DISPOSICIÓ FINAL

Única. Entrada en vigor

Este decreto ley entrarà en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Valencia, 10 de junio de 2016

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

La consellera de Agricultura, Medio Ambiente,
Cambio Climático y Desarrollo Rural,
ELENA CEBRIÁN CALVO